

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2827/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 15.K.700.198/2024/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Bordás Zsolt ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Debreceni Törvényszék 15.K.700.198/2024/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kérte a Debreceni Törvényszék ítélete végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó 2022. június 14. napján 31 000 000 forint vételárért vásárolt egy személygépjárművet, amellyel összefüggésben két számlát fogadott be egy gazdasági társaságtól, a 2022-5 sorszámú számla nettó összegeként 24 409 449 forint, az általános forgalmi adó összegeként 6 590 551 forint került feltüntetésre.
- [4] Az indítványozó a számla alapján 6 590 551 forint összegben helyezett levonásba általános forgalmi adót és a 2022. második negyedévi bevallásában visszaigényelhető adó összegeként 5 781 000 forintot tüntetett fel, amelynek adószámlán történő jóváírását kérte.
- [5] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) 6439452642 iktatószámú határozatával az indítványozó terhére általános forgalmi adó adónemben 2022. második negyedévére vonatkozóan 6 591 000 forint adókülönbözetet állapított meg, amely összegből 810 000 forint adóhiánynak, 5 781 000 forint jogosulatlan visszaigénylésnek minősült, ezért az adóhatóság az indítványozó által visszaigényelt

5 781 000 forint adószámlán történő jóváírását megtagadta és az indítványozót 810 000 forint általános forgalmi adó, valamint 3 296 000 forint adóbírság megfizetésére kötelezte.

- [6] Az indítványozó által előterjesztett fellebbezés nyomán másodfokon eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) 1750872145 iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [7] Az első- és a másodfokú adóhatóság megállapította, hogy a személygépjármű adásvétele mint gazdasági esemény megvalósult, azonban nem a számlában szereplő felek között, amely körülményről az indítványozónak a tőle észszerűen elvárható intézkedések megtétele esetén tudnia kellett volna. A számlák tartalmilag hiteltelennek minősülnek, ezért a számlákra alapítottan adólevonási jog jogszerűen nem gyakorolható. Az indítványozó nem volt jogosult a számlák után általános forgalmi adó visszaigénylésére, továbbá az adóhiány igazolt fennállása okán adóbírságot kellett kiszabni.
- [8] Az indítványozó a határozat bírósági felülvizsgálata iránt pert indított. Keresetében elsődlegesen az adóhatósági határozat megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság állapítsa meg az indítványozó jogosult volt adólevonási jog gyakorlására, illetve mellőzze az adókülönbözlet megállapítására és az adóbírság kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az adóhatóság új eljárásra történő utasítását kérte. A Debreceni Törvényszék 2024. április 17. napján kelt, 15.K.700.198/2024/12. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint a másodfokú adóhatóság az eljárás során feltárt bizonyítékok alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek tudnia kellett volna arról, hogy a jármű tulajdonosa nem a számlakibocsátó gazdasági társaság volt, azaz, hogy adókijátszás részesévé válik, s erre tekintettel adólevonási jogot nem gyakorolhat.
- [9] 2.2. A fenti előzmények után az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog, az XXIV. cikk (1) bekezdésében tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére hivatkozva kérte a Debreceni Törvényszék ítéletének megsemmisítését.
- [10] Az indítványozó a hivatkozott alapjogok sérelmét illetően egységes érvelést adott elő. Ennek lényege abban foglalható össze, hogy az adásvételi szerződés érvénytelenségének, illetve létre nem jött voltának megállapítása a bíróság és nem az adóhatóság hatáskörébe tartozó polgári jogi jogkérdés. Érvelése szerint a tőle észszerűen elvárható intézkedések ellenére sem tudta és nem is kellett volna tudnia, hogy szerződő partnere nem volt a jármű tulajdonosa. Sem az adóhatóság, sem a bíróság nem várhatja el és nem kérheti számon, hogy az adásvételi szerződés

megkötésekor – különösen kereskedelmi forgalomban történő tulajdonszerzés esetén – mint vevő adóhatósági szintű ellenőrzést végezzen az eladónál, illetve az adásvétel tárgyát képező dolog korábbi tulajdonosánál, s meggyőződjön arról, hogy akár az eladónak, akár a jármű korábbi tulajdonosának keletkezett-e általános forgalmi adó bevallási és fizetési kötelezettsége és arról, hogy annak eleget tett-e.

- [11] Az indítványozó részletesen ismerteti a hatósági és a bírósági eljárás menetét, idézi az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény relevánsnak vélt rendelkezéseit. Utal az Európai Unió bíróságának több, az adólevonással kapcsolatos döntésére.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó meghatalmazással eljáró jogi képviselője a Debreceni Törvényszék ítéletét 2024. május 15. napján vette át, az alkotmányjogi panasztát 2024. július 12. napján, határidőben nyújtotta be.
- [14] Az indítványozó jogosult és érintett is, mert a bírósági eljárásban fél volt, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. A panasz a befogadás jogorvoslatok kimerítésével kapcsolatos feltételének is megfelel, mivel az ítélettel szembeni rendes jogorvoslat kizárt.
- [15] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése, és a XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak {lásd: a XIII. cikk (1) bekezdése esetében a 3337/2024. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [24]; a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében a 3434/2023. (X. 25.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [38]}, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [16] Megállapítható, hogy az indítványozó által felhívott alaptörvényi rendelkezések olyan Alaptörvényben biztosított jogok, amelyek természetüknél fogva nem csak a természetes személyeket illethetik meg {lásd: a XIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában a 3323/2024. (VII. 29.) AB határozat, Indokolás [2], [98]; a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az Abh., Indokolás [38]}.
- [17] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján a kérelem akkor határozott, ha

megfelelő indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezésével.

- [18] E feltétel teljesülésének vizsgálata kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vonatkozó jogszabályok részletes idézésén túl az állított alapjogsérelmek alkotmányjogi szempontú kifejtésével adós maradt, az ügy részletes ismertetésén és már a bírósági eljárás során is megfogalmazott érvein kívül, alkotmányjogi érvelést egyik felhívott alaptörvényi rendelkezéssel kapcsolatban sem adott elő.
- [19] Az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott, hogy: „A mégoly terjedelmes, szerteágazó területekről összeválogatott szakmai anyagokat vegyítő beadvány sem helyettesítheti a támadott bírói döntésre irányuló, releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt. A [...] bíróságok egybehangzó, megindokolt megállapításainak a tagadása [...] nem értékelhető – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti – indokolásnak arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.” {3550/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [45]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd: 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [21] E helyütt is emlékeztet az Alkotmánybíróság a bíróságok jogértelmezését támadó alkotmányjogi panaszok kapcsán kialakított következetes gyakorlatára, miszerint: „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3346/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [71]}
- [22] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelményének, ezért az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

[23] Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről nem kellett határoznia.

Budapest, 2024. december 17.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró